

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๓๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เล่มที่ ๑๑

บทบรรณาธิการ

คำถาม ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่า ผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องขอและประกาศแจ้งวันนัดไต่สวนโดยวิธีการประกาศหนังสือพิมพ์ ทั้งที่ผู้ตายมีผู้จัดการมรดกตามกฎหมายและทราบที่อยู่ของผู้จัดการมรดก ดังนี้ กระบวนพิจารณาของศาลชั้นต้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และคดีดังกล่าวถือเป็นคดีเกี่ยวกับสิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัวหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๓๐/๒๕๖๒ ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งว่า ผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตาย แม้จะเป็นการเริ่มต้นแบบคดีไม่มีข้อพิพาทตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๔ แต่คำร้องขอของผู้ร้องมีเจตนาเพื่อใช้สิทธิทางศาลเพื่อยังให้ได้รับการรับรองคุ้มครองในสิทธิของตนตามที่บัญญัติในมาตรา ๕๕ คำร้องขอของผู้ร้องจึงเป็นคำคู่ความตามความหมายมาตรา ๑ (๕) อันเป็นการโต้แย้งกับสิทธิหรือส่วนได้เสียของบุคคลที่สาม นอกจากนี้ คำร้องขอของผู้ร้องดังกล่าว ยังเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิแห่งสภาพบุคคล สิทธิในครอบครัว และสิทธิในการรับมรดกของผู้ตาย เมื่อพิจารณาประกอบกับคำร้องคัดค้านของผู้คัดค้านที่กล่าวว่า การเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้องกระทบกระเทือนต่อส่วนได้เสียหรือสิทธิในการรับมรดกผู้ตาย ในส่วนของผู้คัดค้านและทายาทอื่นด้วย ดังนั้น ผู้คัดค้านจึงมีสิทธิที่จะโต้แย้งคัดค้านข้อเท็จจริงตามคำร้องขอของผู้ร้องได้

ผู้ร้องทราบก่อนยื่นคำร้องขอแล้วว่า ผู้ตายมีผู้จัดการมรดกตามกฎหมายและทราบที่อยู่ของทายาทที่เป็นผู้จัดการมรดกด้วย จึงอยู่ในวิสัยและเงื่อนไขที่ผู้ร้องสามารถส่งสำเนาคำร้องขอ และแจ้งวันนัดไต่สวนด้วยการส่งหมายนัดและสำเนาคำร้องขอโดยวิธีธรรมดาให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา ๗๒ ได้ ไม่มีเหตุตามกฎหมายที่จะส่งคำคู่ความโดยวิธีอื่นตามมาตรา ๗๔ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ส่งสำเนาคำร้องขอและแจ้งวันนัดไต่สวนโดยวิธีการประกาศหนังสือพิมพ์ย่อมทำให้ผู้คัดค้านและทายาทของ ก. ไม่ทราบเรื่องดังกล่าว ไม่มีโอกาสโต้แย้งคัดค้านคำร้องขอของผู้ร้องก่อนตามมาตรา ๒๑ (๒) ถือว่าเป็นกรณีที่มีได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในข้อที่มุ่งหมายจะยังให้เป็นไปด้วยความยุติธรรมในการส่งคำคู่ความ กระบวนพิจารณาของศาลชั้นต้นในส่วนนี้จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ถือเป็นกระบวนพิจารณาที่ผิดระเบียบตามมาตรา ๒๗ ประกอบ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๖

คำถาม จำเลยให้การชั้นสอบสวนครั้งแรกรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา จำเลยไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย มีการจัดหาล่ามให้ แต่ไม่ปรากฏว่าล่ามสถาบันหรือปฏิญาณตนว่าจะทำหน้าที่โดยสุจริต ดังนี้ ถ้อยคำรับสารภาพจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๖๔๘/๒๕๖๒ จำเลยไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทย แม้พนักงานสอบสวนจัดให้เจ้าพนักงานตำรวจท้องที่และ พ. เป็นล่ามแปลคำให้การชั้นสอบสวนให้จำเลยฟัง แต่ไม่ปรากฏว่า ล่ามสถาบันหรือปฏิญาณตนว่าจะทำหน้าที่โดยสุจริตใจ ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓ วรรคสี่ ถ้อยคำรับสารภาพดังกล่าวของจำเลยจึงไม่สามารถรับฟังเป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๓๔/๔

คำถาม ความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน หากผู้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีไม่ได้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายที่แท้จริงให้ร้องทุกข์ หรือหนังสือมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนจะมีอำนาจสอบสวนและพนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๐๓๐/๒๕๖๒ ความผิดตาม ป.ที่ดิน มาตรา ๙ (๑), ๑๐๘ ทวิ เป็นความผิดที่กระทำต่อรัฐไม่ใช่ความผิดต่อส่วนตัว พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนได้แม้จะไม่มีคำร้องทุกข์ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๒๑ ดังนั้น เมื่อพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนคดีนี้แล้ว พนักงานอัยการย่อมมีอำนาจฟ้องคดีนี้ต่อศาลได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๔ (๑), ๑๒๐ และ พ.ร.บ.พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑ (๑) โดยมีต้องคำนึงว่าผู้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีจะเป็นผู้ใด หรือร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่ใครบ้าง ผู้ร้องทุกข์ได้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายที่แท้จริงหรือไม่ และหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวจะปิดอากรแสตมป์ กับมีตราสำคัญของผู้อนุมอบอำนาจประทับไว้หรือไม่ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

คำถาม ศาลชั้นต้นไม่ได้ระบุในคำพิพากษาว่าให้กักขังจำเลยแทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเท่าใด โจทก์ไม่อุทธรณ์ในข้อนี้ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นให้กักขังจำเลยแทนค่าปรับได้เกิน ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๒ ปี คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๖๕๖๔/๒๕๖๒ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษปรับจำเลยที่ ๑ เป็นเงิน ๒๗๕,๐๐๐ บาท โดยมีได้กำหนดวิธีการไว้ว่า หากไม่ชำระค่าปรับจะให้ดำเนินการอย่างไร การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นให้ปรับ ๒๕๐,๐๐๐ บาท โดยให้บังคับโทษปรับตาม ป.อ.

มาตรา ๒๙, ๓๐ (ที่แก้ไขใหม่) นั้น ชอบแล้ว แต่การบังคับโทษปรับตั้งแต่ ๘๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป ตามมาตรา ๓๐ วรรคแรก กำหนดให้ศาลสั่งกักขังแทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๒ ปี ก็ได้ ซึ่งการให้กักขังแทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเพียงใด ต้องระบุไว้ใน คำพิพากษาให้ชัดเจน เมื่อศาลชั้นต้นไม่ได้ระบุไว้ในคำพิพากษาว่า ให้กักขังจำเลยที่ ๑ แทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเท่าใด ดังนี้ ย่อมกักขังแทนค่าปรับได้เพียง ๑ ปี เมื่อโจทก์ ไม่อุทธรณ์ในข้อนี้ การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นให้กักขังจำเลยที่ ๑ แทนค่าปรับ ได้เกิน ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๒ ปี จึงเป็นการพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลยที่ ๑ ไม่ชอบด้วย ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๒ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้คู่ความไม่ฎีกา ศาลฎีกาก็มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัย และแก้ไขให้ถูกต้องได้เอง ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕ และ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑

คำถาม หนังสือสัญญาขายที่ดินระบุว่า ผู้ขายยอมขายที่ดินโฉนดเลขที่พร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่ผู้ซื้อและได้รับเงินค่าที่ดินครบถ้วนแล้ว ผู้ขายจะนำพยานบุคคลมาสืบว่าความจริงตกลงขายที่ดินแก่ผู้ซื้อเพียงครั้งเดียว สัญญาขายที่ดินทั้งแปลงเป็นนิติกรรมอำพรางสัญญาขายที่ดินเฉพาะส่วนตามที่ให้การต่อสู้ไว้ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๗/๒๕๖๒ จำเลยให้การว่า จำเลยตกลงขายที่ดินพิพาทแก่โจทก์เพียงครั้งเดียว โดยแบ่งตามแนวร่องน้ำกลางสวน จำเลยขายที่ดินฝั่งร่องน้ำด้านทิศตะวันออกแก่โจทก์ ส่วนที่ดินฝั่งร่องน้ำด้านทิศตะวันตกยังเป็นของจำเลย มีข้อตกลงให้จำเลยโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งแปลงให้แก่โจทก์เพื่อให้โจทก์นำไปเป็นหลักประกันเงินกู้กับธนาคาร นำเงินมาชำระราคาที่ดินให้แก่จำเลย โดยชำระหนี้แก่ธนาคารแทนจำเลย เมื่อโจทก์ชำระหนี้ธนาคารและได้ถอนจำนองแล้ว โจทก์จะโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนของจำเลยให้แก่จำเลยหลังจากโอนจำเลยมอบที่ดินฝั่งร่องน้ำด้านทิศตะวันออกให้แก่โจทก์เข้าครอบครองและทำประโยชน์แล้ว ส่วนจำเลยยังคงครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินฝั่งร่องน้ำด้านทิศตะวันตกตลอดมา โจทก์และจำเลยเป็นญาติกันจึงไว้วางใจ แต่โจทก์กลับกล่าวอ้างว่า โจทก์มีกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งแปลงแล้วนำสัญญาขายที่ดินทั้งแปลงซึ่งเป็นเป็นนิติกรรมอำพรางสัญญาขายที่ดินเฉพาะส่วนมาเป็นมูลเหตุฟ้องขับไล่จำเลยนั้น เป็นคำให้การในทำนองว่าสัญญาขายที่ดินพิพาทในส่วนที่ดินด้านทิศตะวันตกของลำรางพร้อมบ้านเลขที่ ๑๑๘ นั้น ไม่สมบูรณ์ ดังนั้น จำเลยผู้ขายยอมนำพยานบุคคลมาสืบได้ว่า ความจริงเป็นการทำสัญญาขายที่ดินเฉพาะส่วนด้านทิศตะวันออกแก่โจทก์ ไม่เป็นการนำสืบแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสาร อันต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง (ข)

คำถาม เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งเป็นท้องที่พบการกระทำความผิดเกิดขึ้นก่อน จึงมีการขยายผลสืบสวนและมีการวางแผนจนกระทั่งจับกุมผู้ร่วมกระทำความผิดได้ในอีกท้องที่หนึ่ง และความผิดแต่ละฐานมีโทษเสมอกัน ดังนี้ พนักงานสอบสวนในท้องที่ได้อำนาจสอบสวนและศาลในท้องที่ได้อำนาจพิจารณาคดีนี้

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๐๔/๒๕๖๒ ก่อนจับกุมเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงราย ซึ่งเป็นท้องที่พบการกระทำความผิดเกิดขึ้นก่อน จึงมีการขยายผลสืบสวนและมีการวางแผนให้พนักงานตำรวจตรี อ. อำพรตว์เป็นเด็กท้ายรถบรรทุกสิบล้อที่ชนกระสอบข้าวและกระสอบปุ๋ยบรรจุเมทแอมเฟตามีนของกลางจากจังหวัดเชียงรายไปส่งให้จำเลยที่ ๒ ในสถานบริการน้ำมันเอสซีทีอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามที่ได้นัดหมายกันไว้กับผู้โทรศัพท์ติดต่อกับสายลับว่าจะมารับเมทแอมเฟตามีน เจ้าพนักงานตำรวจจึงติดตามไปจนกระทั่งสามารถจับกุมจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ได้พร้อมเมทแอมเฟตามีนของกลาง กรณีจึงเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่องเกี่ยวพันกันทั้งในท้องที่สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงรายซึ่งเป็นท้องที่ที่พบเมทแอมเฟตามีนของกลางและสถานีตำรวจภูธรวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นท้องที่ที่จับกุมจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓ ได้ พนักงานสอบสวนในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งที่เกี่ยวข้องมีอำนาจสอบสวนได้ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเชียงราย จึงมีอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ (๓) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ การสอบสวนย่อมเป็นไปโดยชอบ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ และเมื่อความผิดหลายฐานได้กระทำลงโดยผู้กระทำความผิดหลายคนเกี่ยวพันกัน ความผิดฐานสมคบโดยตกลงกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อกระทำความผิดเกี่ยวกับเมทแอมเฟตามีนกับความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายตามฟ้องมีอัตราโทษอย่างสูงเสมอกัน ศาลชั้นต้นซึ่งเป็นศาลที่รับฟ้องความผิดเกี่ยวพันกันนั้นไว้ก่อน ย่อมมีอำนาจพิจารณาคดีได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๑) และวรรคสาม ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องต่อศาลชั้นต้น

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์
บรรณาธิการ